Търговски сделки

Университет за национално и световно стопанство – София

Оригинал: Не е посочена Обем: 20 стр. Дата на превюто: 06.10.2026 г. | Пакет 06.10 Б / 04 (номер в пакета)

РЕДАКЦИОНЕН ПРОЧИТ

Теоретичен правен обзор за сключването, изпълнението и неизпълнението на търговски сделки. Съдържа законови позовавания, но няма обозначена дата на нормативните редакции. Превюто оценява учебната структура, без да удостоверява действащо право.

Превюто е създадено с помощта на AI по методологията на Tetradka.bg. Откъсите са от предоставения файл. Оценката е редакционна и не замества академична рецензия или проверка за оригиналност.

Учебна основа за собствено изследване. Фактите, числовите данни и библиографските записи не са независимо потвърдени като актуални.

Съдържание на превюто

01	Профил и академични елементи	3
02	Автентичен откъс - 3 стр.	4-6
03	Редакционна оценъчна карта	7
04	Силни страни и критични слабости	8
05	Стратегия за актуализация	9
06	Препоръчана нова структура	10
07	12 работни промпта	11-12
08	SEO метаданни	13
09	Подкрепа за самостоятелна работа	14
10	Мисия и QR	15

Тематична карта на оригинала

Понятие и източници	стр. 2-3
Сключване и форма	стр. 3-11
Изпълнение	стр. 12-14
Неизпълнение	стр. 15-20

Профил и академични елементи

Цел	Да систематизира режима на търговските сделки.
Увод	Определения и правни източници.
Заключение	Финални раздели за последиците от неизпълнението.
Източници	Законодателни позовавания; без отделна библиография.
Датировка	Не е посочена
Език	Български
Обем	20 физически страници в PDF; около 7 372 думи
Откъс	Страници 2, 3, 4 от конвертирания оригинал.

Избрани са до 1/3 от страниците на оригинала. Показаните номера се отнасят до конвертирания PDF; възможни са разлики с вътрешната номерация. Титулни страници с лични студентски данни не са включени.

Датата на документа не удостоверява произход преди AI. Новата разработка изисква собствен принос и коректно цитиране на използваните материали.

ТЪРГОВСКИ СДЕЛКИ

Правна уредба и понятие

Основната правна уредба на търговските сделки се съдържа в чл. 286-606 от Търговския закон (ТЗ). За неуредените с този закон положения за търговските сделки се прилагат разпоредбите на гражданското законодателство и по-точно нормите на Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) относно сключването, недействителността, изпълнението и неизпълнението на договорите, погасителната давност и други. Законът за задълженията и договорите е **субсидиарен източник** на търговското право (чл. 288 от ТЗ). При непълноти и в гражданското законодателство като втори субсидиарен източник се прилагат **търговските обичаи**. При външнотърговските сделки напр. има такива обичаи относно клаузите за място на предаване на стоките (franco, fob, cif и други). В случаите, когато в населените места са създадени различни търговски обичаи, тогава се прилагат **обичаите по местоизпълнението** (чл. 288, изр. II от ТЗ). На последно място като субсидиарен източник на правната уредба на търговските сделки следва да се посочат **правилата на морала (добрите нрави) и на справедливостта** (арг. от чл. 9 от ЗЗД и чл. 46 от Закона за нормативните актове).

ОСОБЕНОСТ: Тази правна уредба се прилага и за двете страни по сделката, когато за едната от тях тя е търговска, въпреки че за другата страна тя не е търговска и не следва друго от този закон (чл. 287 от ТЗ). Такова друго правило е предвидено в чл. 318, ал. 2 от ТЗ, според което не е търговска продажбата, която има за предмет вещ за лично потребление и купувачът е физическо лице. За тази продажба се прилагат правилата за гражданската продажба по чл. 183-214 от ЗЗД.

Съгласно чл. 286, ал. 1 от ТЗ, търговска е сделката, сключена от търговец, която е свързана с упражняваното от него занятие. Тези сделки се наричат **субективни (относителни)** търговски сделки, тъй като законодателят свързва тяхната квалификация като търговски сделки: 1.) с правния субект, който ги сключва, а именно с качеството му на търговец и 2.) с упражняването на стопанска (търговска) дейност по занятие – системно, постоянно, с цел извличане на печалба, т.е. сделките се извършват със спекулативна цел. В чл. 286, ал. 3 от ТЗ е нормирана една необорима презумпция, според която при съмнение се смята, че извършената от търговеца сделка е свързана с неговото занятие. Търговски са и сделките по чл. 1, ал. 1 от ТЗ, независимо от

Tetradka.bg | ПРЕВЮ

качеството на лицата, които ги извършват (чл. 286, ал. 2 ТЗ). Тези сделки се наричат **обективни (абсолютни)** търговски сделки, тъй като тяхната правна квалификация не се влияе от качеството на правния субект, който ги сключва.

Сключване на търговски сделки

Сключването на търговски договори се извършва според **общата правна уредба**, съдържаща се в чл. 12-14 от ЗЗД, където са уредени воденето на преговорите, изпращане на предложение (оферта) и обвързващата му сила, начините на неговото оттегляне, приемане (акцепт) на предложението, момент и място на сключване на договора. Договорът се смята за сключен в момента, в който приемането достигне у предложителя и в мястото, където е направено предложението. На свой ред в чл. 290-301 от ТЗ са нормирани **специфичните правила** за сключване на търговските договори чрез публична покана, публично предложение, мълчание, равнозначно на приемане, разрешение или одобрение на договора от държавен орган, потвърждение на договора от трето лице или определяне на уговорки от трето лице, търговски договори при общи условия, допълване на договора от съда, действия без представителна власт и особености при формата на търговските договори.

а/ **сключване на договора чрез публична покана** (чл. 290 от ТЗ). Публичната покана е покана **до неопределен кръг от лица**, клиенти на търговеца. Тази покана се извършва чрез каталози, ценоразписи, тарифи и други подобни, както и със съобщения чрез средствата за масово осведомяване или отправени по друг начин.

Публичната покана е една обява (реклама), че търговецът продава определен вид стоки. Тя не е предложение (оферта) за договаряне по смисъла на чл. 13, ал. 1 от ЗЗД и поради това не обвързва търговеца, който я е направил. Тя е покана до неопределен брой лица да направят предложение за договаряне в съответствие с обявените условия и въз основа на тази оферта ще се сключи договор с конкретно определено лице. Търговецът е **длъжен да приеме предложението** на клиента, което е направено в съответствие с обявените условия. Ако предложението не бъде прието без основателна причина, отправилият поканата търговец отговаря за вредите, претърпени от предложителя и е длъжен да плати обезщетение. Имуществената отговорност по чл. 290, ал. 2 от ТЗ е вид **извъндоговорна** отговорност или по-точно **преддоговорна отговорност** по смисъла на чл. 12 от ЗЗД. Тя е правна санкция за недобросъвестната обява, че се продават определени стоки на определена цена, както и санкция за нелоялната конкуренция, която върши обявителят на другите търговци-конкуренти, като публикува невярна реклама за своите стоки. Ако иска да се освободи

Tetradka.bg | ПРЕВЮ

от посочената отговорност, обявителят трябва да докаже, че е имал основателна причина, за да се откаже от сключването на договора. Причинените вреди могат да се изразяват в разходите за закупуване на същата стока от друго място на по-висока цена и други подобни.

б/ **сключване на договор чрез публично предложение** (чл. 291 от ТЗ). Публичното предложение (публичната оферта) по правната си същност е **предложение за договаряне** по чл. 13, ал. 1 от ЗЗД, отправено до неопределен кръг от лица по най-различен начин, включително и чрез средствата за масово осведомяване. Публичната оферта трябва да отговаря на **две изисквания**: 1.) да съдържа данни относно предмета на сделката - общото количество на предлаганите стоки, техния вид и цена; 2.) да е посочен срока за приемане на предложението. В този случай предложителят **е обвързан** от предложението си, т.е. той трябва да приеме направените искания за закупуване на стоката до изчерпване на обявеното количество и до изтичане на определения срок. Исканията на клиентите се считат за приемане на предложението, когато те отговарят на посочените условия. Договорът е сключен в момента, когато приемането на предложението достигне у предложителя (чл. 14, ал. 1 от ЗЗД). Ако в искането (приемането) се съдържат други условия относно, то ще се счита за ново предложение.

в/ **сключване на договор чрез мълчание** (чл. 292 от ТЗ). Принципът в общото гражданско право е, че мълчанието не е знак на съгласие с направеното предложение и поради това договорът не се сключва чрез мълчание, освен в предвидените от закона случаи, напр. по чл. 16, ал. 3 от ЗЗД. В чл. 292, ал. 1 от ТЗ е предвидено **изключение** от този принцип, съгласно което предложението до търговец, с когото предложителят е в трайни търговски отношения, се смята за прието, ако не бъде отхвърлено веднага. В този случай мълчанието се счита за **знак на съгласие** с направеното предложение и договорът ще се счита за сключен в момента на пристигане на предложението, тъй като съдоговорителят трябва да го отхвърли изрично веднага, ако не желае да сключи договора. Под думата "**веднага**" трябва да се разбира необходимото време, за да се получи, проучи и отговори на офертата. За даден конкретен случай това може да са и няколко дена, тъй като получателят на офертата може поради заетост, болест, командировка и т. н. да не е успял да я проучи и да отговори. Приема се, че под **трайни търговски отношения** по смисъла на чл. 292, ал. 1 от ТЗ следва да се разбират няколкогодишни договорни отношения, установени чрез дългосрочни договори или чрез системно сключване на краткосрочни договори. С цел да се запази изпратената като мостра стока, в чл. 292, ал. 2 от ТЗ клиентът при отхвърляне на предложението е

Tetradka.bg | ПРЕВЮ

Редакционна оценъчна карта

Ориентировъчна оценка на предоставения текст по скала 0-10. Това е редакционна преценка по видимите съдържание, структура и източници, а не университетска оценка.

Контекст и актуалност 4.0/10 | 20%

Структура и логика 7.0/10 | 20%

Доказателствена обоснованост 5.0/10 | 25%

Източници и проверимост 3.0/10 | 20%

Оформление и приложимост 6.0/10 | 15%

Претеглена оценка: 5.0/10

Основанията са посочени на следващата страница. Критериите са съобразени с жанра на материала. Пълна външна проверка на всички факти и източници не е извършвана.

Силни страни

- Следва логиката от сключване към изпълнение на сделката.
- Разглежда няколко важни института на търговското право.
- Посочва законови разпоредби.

Критични слабости

- Не са указани дата и редакция на използваните нормативни текстове.
- Липсва самостоятелна библиография.
- Няма анализ на конкретни съдебни решения.
- Обзорният характер оставя ограничено място за собствена теза.
- Нужни са казус и разграничение между законов текст, тълкуване и авторски извод.

Приоритети за актуализация

1

ПРИОРИТЕТ

Уточни новия въпрос: Как се аргументира приложението на общи условия в подбрани съдебни решения за търговски сделки?

2

ПРИОРИТЕТ

Определи период и събери проверими първични данни.

3

ПОДОБРЕНИЕ

Провери числата и библиографските записи в оригинала.

4

ПОДОБРЕНИЕ

Разграничи факти, предположения и собствена интерпретация.

5

ПОДОБРЕНИЕ

Добави собствен анализ, ограничения и точни позовавания.

Редът е по влияние върху надеждността, а не по лекота на изпълнение.

Препоръчана нова структура

Структура за преработване на оригинала в последователна и проверима академична разработка:

01 Проблем и изследователски въпрос

02 Цел, задачи и обхват

03 Литература и понятия

04 Историческа отправна точка

05 Метод и подбор на данни

06 Анализ на резултатите

07 Съпоставка и интерпретация

08 Ограничения

09 Заключение и собствен принос

10 Библиография и приложения

КОНТРОЛНА ТОЧКА

Всеки числов извод трябва да има видима формула, източник или възпроизводима таблица. Всеки актуален факт трябва да има дата.

Работни промпти 1–6

01 Предложи три измерими подвъпроса към темата: Как се аргументира приложението на общи условия в подбрани съдебни решения за търговски сделки?

02 Състави план за събиране на данни чрез: Официални нормативни текстове, публикувани съдебни решения и научни коментари. Не измисляй резултати.

03 Отдели в предоставения откъс факти, авторски оценки и недоказани твърдения.

04 Направи таблица: твърдение, година, източник, какво липсва за проверка.

05 Предложи операционални определения на ключовите понятия в моя въпрос.

06 Предложи подходящ метод и обясни ограниченията му за моята задача.

Работни промпти 7–12

07 Провери аритметиката и съпоставимостта на предоставените данни. Покажи стъпките.

08 Посочи какви допълнителни данни са необходими, без да попълваш липсите с измислени числа.

09 Критикувай моя аргумент: кое доказателство подкрепя извода и кое му противоречи?

10 Помогни да сравня стария и новия период, без да смесвам различни показатели.

11 Отбележи местата за цитиране и непълните библиографски записи; не създавай несъществуващи източници.

12 Редактирай моя текст за яснота и логика. Запази смисъла и отбележи всяка непотвърдена формулировка.

SEO метаданни

30 ключови думи за каталога, продуктовото описание и индексирането на превюто:

01	търговски сделки	16	тълкуване
02	договор	17	ТЗ
03	търговско право	18	ЗЗД
04	общи условия	19	волеизявление
05	форма	20	съгласие
06	изпълнение	21	академично писане
07	неизпълнение	22	курсова работа
08	солидарност	23	учебен архив
09	лихви	24	актуализация
10	неустойка	25	проверка на източници
11	задатък	26	изследователски въпрос
12	непреодолима сила	27	собствен анализ
13	стопанска непоносимост	28	цитиране
14	правен казус	29	методология
15	съдебна практика	30	Tetradka.bg

Ключовите думи са вградени и в метаданните на PDF файла.

Подкрепа за самостоятелна работа

Изследователски въпрос

Как се аргументира приложението на общи условия в подбрани съдебни решения за търговски сделки?

Какво да подготвиш

Задание от преподавателя, критерии за оценяване, допустим обем и срок. Отбележи кои части от архива ще използваш като източник.

Подходяща консултация

Уточняване на темата и метода; подбор и проверка на литература; обратна връзка по собствен текст; редакция на цитиране и оформление.

Индивидуален обхват

Цената, срокът и приложимият план се уточняват според конкретното задание. В превюто не са включени непотвърдени текущи тарифи.

Краен резултат

Собствен анализ с проследими доказателства, ограничения и коректни позовавания. Използването на AI се описва според изискванията на учебното заведение.

Академично писане с мисъл!

Tetradka.bg

Разгледай темата. Провери източниците.
Развий собствен аргумент.

ОТ АРХИВ КЪМ СОБСТВЕН ПРИНОС

- Използвай стария текст за ориентация в понятията и структурата.
- Отдели историческите данни от това, което трябва да провериш отново.
- Постави нов въпрос и избери подходящ метод.
- Събери реални данни и формулирай собствени изводи.
- Посочи използваните източници и приноса на помощните инструменти.

Мисия: подкрепа за критично мислене, проверими аргументи и самостоятелно учене.

www.tetradka.bg | info@tetradka.bg